

MONITOR JAPOŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2017

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Japonii, ze szczególnym naciskiem na działania tego kraju w regionie Europy Środkowej i w Unii Europejskiej.

Materiał opracował dr Marcin Socha – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR JAPOŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

2 lipca: Partia Koike Yuriko zwycięża w wyborach do Rady Miejskiej w Tokio

Partia Tomin First odniosła miażdżące zwycięstwo w wyborach do Zgromadzenia Miejskiego w Tokio pokonując Partię Liberalno-Demokratyczną. Ugrupowanie gubernator Koike zdobyło 49 miejsc w 127 osobowym zgromadzeniu. Większość nowych radnych to "nowe twarze" w polityce lokalnej. Odpychając oskarżenia o zdominowanie lokalnej sceny politycznej Koike Yuriko ma zamiar zadbać o przejrzystość lokalnego procesu decyzyjnego, który ma zostać oddany w ręce obywateli a nie grup interesu. Nowe ugrupowanie uzyskało wsparcie partii Nowe Komeito, która tworzy rząd koalicyjny z PLD w na poziomie centralnym. Klęska w stolicy może zwiastować poważne problemy dla PLD w następnych wyborach krajowych. Największa partia opozycyjna PD również poniosła druzgocącą klęskę zdobywając tylko 5 miejsc.

6 lipca: Unia Europejska i Japonia zaakceptowały kształt porozumienia o wolnym handlu

Negocjatorzy z UE i Japonii zakończyli negocjacje dotyczące kształtu przyszłej umowy handlowej. Robocza wersja porozumienia jest utrzymywana w tajemnicy. Udało się osiągnąć zgodę w najbardziej spornych kwestiach takich jak eksport japońskich samochodów oraz produktów rolnych pochodzących z UE. Oprócz umowy handlowej Japonia i Unia mają zawrzeć Partnerstwo Strategiczne. Zdaniem komentatorów postęp w negocjacjach jest wyraźnym sygnałem dla społeczności międzynarodowej, prezentującym UE i Japonię jako dwa najważniejsze ośrodki promocji wolnego handlu. Zarys porozumienia został podpisany przez premiera Abe Shinzō i prezydenta Komisji Europejskiej Jean-Claude'a Junckera podczas szczytu G20 w Hamburgu.

ROSNAĆE ZAGROŻENIE ZE STRONY KOREI PŁN.

Kolejne próby rakietowe, wystrzelenie pocisków nad terytorium Japonii oraz próba nuklearna przeprowadzona na początku września doprowadziły napięcie w regionie do stanu krytycznego. Agresywna retoryka Donalda Trumpa oraz nowe groźby ze strony reżimu w Pjongjangu popychają Japonię i Koreę Południową do zacieśniania współpracy ds. bezpieczeństwa.

19 lipca: Korea Południowa zapowiada przegląd porozumienia dotyczącego kobiet pocieszycielek

Władze w Seulu mają powołać specjalną komisję, której zadaniem będzie ponowne zbadanie podpisanego w 2015. roku porozumienia z Japonią, które miało na zawsze wyłączyć problem kobiet pocieszycielek z dwustronnych relacji na szczeblu centralnym. Komisja ma sprawdzić proces negocjacji tekstu porozumienia. Kluczowym fragmentem, który budzi największe kontrowersje jest sformułowanie: "ostateczne i nieodwracalne", które nie pozwala na dalsze negocjacje w tej sprawie. Zdaniem koreańskiej minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha tekst porozumienia nie odzwierciedla stanowiska i nie chroni interesów ofiar. Wyniki prac komisji śledczej mają zdecydować o ewentualnych działaniach zmierzających do renegocjacji dokumentu. Rząd prezydenta Moona Jae-ina krytykował porozumienie od objęcia władzy.

24-25 lipca: Premier Abe przesłuchiwany w związku ze skandalem Kake

Po tym jak notowania rządu poszybowały w dół, premier Abe oficjalnie zaprzeczył oskarżeniom o faworyzowanie dawnych kolegów i próbie wpływania na proces wydawania decyzji administracyjnych dotyczących instytucji edukacyjnej Kake. Podczas przesłuchania przed komisją parlamentarną premier stwierdził, że Kotaro Kake (szef instytucji) nie zabiegał o wsparcie rządu ani innych polityków PLD. Abe twierdzi, że nie wydał żadnych poleceń mających na celu ułatwienie procesu budowy nowej szkoły weterynaryjnej.

27 lipca: Renhō Murata rezygnuje ze stanowiska szefowej PD

Kłęska Partii Demokratycznej w lokalnych wyborach do Rady Metropolitalnej Tokio popchnęła kierownictwo PD do zmiany przywództwa. Największa partia opozycyjna zdobyła zaledwie 5 ze 127 miejsc w radzie. W przemówieniu towarzyszącym rezygnacji Renhō Murata przyznała, że nie była w stanie zapewnić jedności partii w czasie kryzysu oraz zapobiec postępującej utracie zaufania wśród wyborców. Notowania PD wahają się w granicach 10%. Wcześniej ze stanowiska sekretarza PD ustąpił były premier i jeden z liderów odpowiedzialny za prowadzenie kampanii w Tokio, Noda Yoshihiko. Wielu lokalnych członków PD opuściło partię i dołączyło do ugrupowania Tomin First no Kai na którego czele stoi gubernator Koike Yuriko.

31 lipca: Inada Tomomi odchodzi ze stanowiska pozostawiając chaos w ministerstwie obrony

Minister obrony Inada Tomomi musiała ustąpić ze stanowiska w wyniku skandalu związanego z ukrywaniem informacji przed opinią publiczną i opozycją. Od początku lipca przedstawiciele mediów oraz partii opozycyjnych domagali się udostępnienia informacji dotyczących japońskiej misji pokojowej w Sudanie Południowym. Ministerstwo obrony próbowało zataić informacje o rosnącym zagrożeniu dla członków misji, które mogłoby spowodować podjęcie decyzji o wycofaniu

japońskich Sił Samoobrony z Afryki. Zgodnie z nowymi standardami bezpieczeństwa i Konstytucją japońskie jednostki nie powinny przebywać w pobliżu terytorium na którym, są prowadzone działania zbrojne. Ministerstwo obrony odmówiło udostępnienia informacji twierdząc, że zostały one zniszczone. W wyniku wewnętrznego śledztwa, odnaleziono jednak cyfrową kopię poszukiwanych raportów. Szef Sztabu Okabe Toshiya przeprosił za zamieszanie związane z zaginięciem dokumentów i ustąpił ze stanowiska. Jeden z czołowych japońskich biurokratów Kuroe Tetsuro również zrezygnował z funkcji oskarżony o próbę zatajenia cyfrowego zapisu dokumentów. Japońskie media próbowały wykazać uwikłanie minister Inady w proces tuszowania skandalu. Minister twierdzi, że nie wiedziała o istnieniu cyfrowej kopii i próbie ukrywania informacji. Inada była jednym z najbardziej krytykowanych członków gabinetu premiera Abe.

3 sierpnia: Poważne zmiany w japońskim rządzie

W celu zatrzymania spadku poparcia społecznego premier Abe wprowadził szereg zmian w rządzie. Tylko sześciu ministrów z poprzedniego gabinetu zachowało teki włączając w to Głównego Sekretarza Gabinetu Sugę Yoshihide oraz ministra finansów Asō Tarō. Nowym ministrem obrony został Onodera Itsunori, ministrem spraw zagranicznych Kōno Tarō, ministrem spraw wewnętrznych oraz promocji równouprawnienia Noda Seiko a ministrem sprawiedliwości Kamikawa Yoko. Abe określił swój nowy rząd mianem gabinetu profesjonalistów. Wśród nominacji znajduje się szereg osób, które w przeszłości otwarcie sprzeciwiały się polityce premiera.

3 sierpnia: Indywidualista na czele japońskiego MSZ

Po tym jak Kishida Fumio zrezygnował z piastowania roli ministra spraw zagranicznych jego miejsce objął Kōno Tarō, polityk znany z wypowiedzi, które w znacznym stopniu odbiegają od głównego nurtu w Partii Liberalno-Demokratycznej. Kōno od dawna otwarcie sprzeciwiał się dalszemu rozwijaniu sektora energetyki jądrowej oraz technologii zamkniętego cyklu paliwowego. Jest także zwolennikiem otwarcia japońskiego rynku pracy dla większej liczby emigrantów, w szczególności tych pochodzących z Korei Południowej. Nowy minister może pochwalić się bogatymi kontaktami osobistymi z politykami ze Stanów Zjednoczonych. Jeśli chodzi o [zagrożenie ze strony Korei Północnej](#), Kōno Tarō opowiada się za koncentracją nacisków i sankcji nakładanych na reżim Kim Dzong Una.

3 sierpnia: Nowy minister spraw zagranicznych popiera podpisane porozumienie dotyczące kobiet pocieszycielek

Objęcie stanowiska ministra spraw zagranicznych przez Kōno Tarō mogło być odebrane przez obecny rząd Korei Południowej jako szansa na ocieplenie relacji i pole do renegotjacji podpisanego w 2015 roku porozumienia dotyczącego kobiet pocieszycielek. Na jego mocy rząd w Tokio ponownie przeprosił za zbrodnie

oraz zobowiązał się do wypłacenia 9 milionów USD odszkodowań dla żyjących kobiet pocieszycielek co miało skutkować rozwiązaniem dwustronnego konfliktu. Kōno Tarō jest synem byłego Sekretarza Gabinetu Kōno Yoheia, autora oficjalnego stanowiska z roku 1993., w którym to japoński rząd potwierdził wykorzystywanie niewolnic seksualnych przez armię podczas II wojny światowej. Nowy minister spraw zagranicznych wywodzi się z pro-koreańskiej frakcji wewnątrz PLD i jest pierwszym japońskim politykiem, który prowadził własną stronę internetową w języku koreańskim. Jeśli chodzi o przyszłość relacji z Koreą Południową minister Kōno wyraził nadzieję na stopniową realizację podpisanego w 2015 roku porozumienia. Nie należy spodziewać się zmiany stanowiska japońskiego rządu w tej sprawie.

4 sierpnia: Nowy minister obrony obejmuje stanowisko

Onodera Itsunori ponownie stanął na czele ministerstwa obrony. Doświadczony polityk PLD ma na celu odbudowanie zaufania społeczeństwa do ministerstwa obrony, które zostało poważnie nadwyrężone przez oskarżenia o ukrywanie informacji przed opinią publiczną. Kolejna obietnica złożona zaraz po objęciu urzędu dotyczy weryfikacji japońskiej strategii bezpieczeństwa przyjętej w 2013 roku w związku z niepokojącym rozwojem programu rakietowego Korei Północnej. Onodera, który służył już na stanowisku ministra obrony od roku 2012, popiera projekt przyznania japońskim Siłom Samoobrony prawa do zapobiegawczego uderzenia na terytorium Korei Północnej. Jednym z jego pierwszych zadań ma być organizacja spotkania ministrów obrony i spraw zagranicznych Japonii i Stanów Zjednoczonych.

5 sierpnia: ONZ nakłada kolejne sankcje na Koreę Północną

Rada Bezpieczeństwa ONZ jednogłośnie nałożyła sankcje zakazujące handlu węglem, żelazem oraz owocami morza z Koreą Północną. Handel surowcami objętymi sankcjami stanowił jedno z głównych źródeł dochodu dla reżimu w Kim Dzong Una.

7 sierpnia: Dalszy ciąg pomocy wojskowej dla Filipin

Na mocy nowego porozumienia japońska armia przekaze Filipinom tysiące części dla śmigłowców UH-1 (wykorzystywanych masowo podczas Wojny wietnamskiej). Zdaniem ekspertów jest to kolejny krok na drodze "militarnej dyplomacji", która może okazać się decydującym czynnikiem w rywalizacji z ChRL o zwiększenie wpływów w Azji Południowo-Wschodniej. Kolejnym krokiem ma być przekazanie kolejnych samolotów P3-C i TC-90 służących do patrolowania spornych wód na Morzu Południowochińskim dla Wietnamu, Malezji i Filipin.

10 sierpnia: Korea Północna zagraża terytorium Stanów Zjednoczonych

Kim Dzong Un poinformował o planach przeprowadzenia próby rakiet balistycznych, które miałyby wylądować w pobliżu wyspy Guam, należącej do Stanów

Zjednoczonych. W odpowiedzi prezydent Stanów Zjednoczonych zagroził rozpoczęciem działań wojskowych jeżeli rakiety zbliżą się do wyspy. Premier Abe Shinzō oraz Prezydent Donald Trump oświadczyli, że chcą współpracować z Rosją i Chinami w celu powstrzymania Korei Północnej przed dalszymi prowokacjami.

17 sierpnia: Konsultacyjny komitet ds. bezpieczeństwa w Waszyngtonie

Minister obrony Onodera Itsunori oraz minister spraw zagranicznych Kōno Tarō wzięli udział w szczycie konsultacyjnym ds. bezpieczeństwa w Waszyngtonie. Celem spotkania było ponowne potwierdzenie gwarancji bezpieczeństwa ze strony Stanów Zjednoczonych w obliczu eskalacji działań Korei Północnej. Podczas spotkania w formacie 2+2 sojusznicy podjęli decyzję o szybszym wdrożeniu wytycznych współpracy ds. bezpieczeństwa przyjętych w roku 2015 oraz wspólnym nasileniu presji na reżim Korei Północnej.

17 sierpnia: Nowy ambasador Stanów Zjednoczonych rozpoczyna pracę

Po zatwierdzeniu przez Izbę Kongresmenów William Hagerty stanął na czele Ambasady Stanów Zjednoczonych w Tokio. W swoim pierwszym przemówieniu po objęciu stanowiska Hagerty podkreślił znaczenie dwustronnych gwarancji bezpieczeństwa oraz trwałość sojuszu pomiędzy Japonią a Stanami Zjednoczonymi.

24 sierpnia: Kreml zaniepokojony planami rozmieszczenia nowego systemu obrony przeciwrakietowej na terytorium Japonii

Rosyjskie ministerstwo spraw zagranicznych twierdzi, że plany budowy systemu obrony przeciwrakietowej Aegis na terytorium Japonii są przesadzone i nie odzwierciedlają stopnia zagrożenia balistycznego w regionie Azji i Pacyfiku.

29 sierpnia: Północnokoreańska rakiet balistyczna przeleciała nad terytorium Japonii

Korea Północna wystrzeliła pocisk, który przeleciał nad japońską wyspą Hokkaido i wpadł do Pacyfiku. W Japonii wprowadzono najwyższy stan zagrożenia rakietowego. Prowokacja doprowadziła do zdecydowanej odpowiedzi ze strony Japonii i jej sojuszników. Prezydent Stanów Zjednoczonych Donald Trump stwierdził, że reżim Kim Dzong Una okazał "pogardę dla sąsiadów, członków ONZ oraz podstawowych standardów zachowania międzynarodowego". Władze Korei Południowej opublikowały klip video pokazujący zdolności własnych rakiet balistycznych. Chińskie ministerstwo spraw zagranicznych określiło sytuację wokół Korei Północnej jako krytyczną. Premier Japonii Abe Shinzō udał się do Waszyngtonu gdzie spotkał się z prezydentem Trumpem. W oficjalnym oświadczeniu japoński przywódca stwierdził, że całkowicie zgadza się z przywódcą Stanów Zjednoczonych co do kolejnych kroków jakie należy podjąć wobec reżimu Kim Dzong Una. Kroki te pozostają jednak utajnione.

29 sierpnia: Kryzys w Partii Demokratycznej

Największa w Japonii partia opozycyjna zmagająca się z problemem spadku poparcia i braku porozumienia wśród własnych wyborców. Na początku sierpnia Hosono Goshi, były wiceprzewodniczący PD, opuścił ugrupowanie z zamiarem utworzenia nowej formacji politycznej. Po ustąpieniu Renhō Muraty ze stanowiska liderki Partii Demokratycznej w wyborach na nowego szefa partii stanęli Maehara Seiji oraz Edano Yukio. Badania wykazały, że elektorat PD jest głęboko podzielony pod względem dalszego kierunku w jakim partia powinna podążać. W wyborach przeprowadzonych pierwszego września zwyciężył Maehara Seiji, reprezentujący konserwatywne i pragmatyczne skrzydło PD.

31 sierpnia: Premier Abe oraz minister Kōno Tarō planują wspólną wizytę w Rosji

Na początku września ma zostać zorganizowany kolejny szczyt wysokiego szczebla poświęcony współpracy gospodarczej i podpisania traktatu pokojowego pomiędzy Japonią a Rosją. Oprócz spotkania premiera Abe z prezydentem Rosji zostanie zorganizowane pierwsze spotkanie nowego ministra spraw zagranicznych z jego rosyjskim odpowiednikiem Siergiejem Ławrowem. Oprócz kwestii traktatu pokojowego i spornych terytoriów minister Kōno ma zabiegać o wsparcie Rosji w obliczu zagrożenia ze strony Korei Północnej.

31 sierpnia: Premier Teresa May z wizytą w Japonii

Głównym celem wizyty brytyjskiej premier miało być uspokojenie japońskiego środowiska biznesowego, które wyraziło szereg obaw w związku z rozmowami dotyczącymi Brexitu. Premier May zapewniła o przywiązaniu jej rządu do zasad wolnego handlu. Jednym z najważniejszych posunięć, które może powstrzymać japońskie firmy przed opuszczeniem Wielkiej Brytanii ma być podpisanie dwustronnego porozumienia handlowego. Wizyta premier May to początek nieoficjalnych negocjacji zmierzających do podpisania traktatu. Oficjalny proces negocjacyjny może rozpocząć się dopiero po wyjściu Wielkiej Brytanii z UE. Przywódcy obu państw zgodzili się zacieśnić współpracę w obszarach walki z terroryzmem, bezpieczeństwa cybernetycznego oraz obrony. Premier May zapewniła również o poparciu dla rządu japońskiego w procesie dalszej izolacji i nakładania sankcji na reżim Korei Północnej.

31 sierpnia: Japońskie ministerstwo obrony planuje kolejne zwiększenie wydatków

Ministerstwo obrony wnioskuje o przyznanie dodatkowych środków finansowych w nadchodzącej perspektywie budżetowej. Zwiększenie wydatków o 2,5% ma zostać przeznaczone na rozmieszczenie systemów przechwytywania rakiet balistycznych z terytorium Korei Północnej. Nowe instalacje będą zawierać systemy ziemia-powietrze PAC-3 MSE oraz okręt-powietrze SM-3 Block IIA. Chińskie

MSZ poddało w wątpliwość motywy stojące za planami modernizacji systemu obrony anty-rakietowej.

II. JAPONIA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 lipca: Minister spraw zagranicznych Słowacji z wizytą w Japonii

W związku z wyborem na stanowisko przewodniczącego Zgromadzenia Ogólnego ONZ Miroslav Lajčák został zaproszony do Japonii przez ministra spraw zagranicznych Kishidę Fumio. Nowy przewodniczący zapowiedział nawiązanie ścisłej współpracy z Japonią mającej na celu budowanie pokoju oraz powstrzymanie polityki nuklearnej Korei Północnej.

20 lipca: Polska organizuje spotkanie z przedstawicielami japońskiej Izby Radców dotyczące polityki rolnej

Wiceminister rolnictwa Rafał Romanowski spotkał się z wicemarszałkiem Izby Radców Gunjim Akirą, który przybył do Polski w towarzystwie senatorów zasiadających w japońskiej izbie wyższej. Podczas spotkania towarzyszył mu ambasador Japonii w RP Matsutomi Shigeo. Spotkanie było poświęcone polskiej polityce rolnej i handlowej oraz polityce rolnej wewnątrz UE. Wiceminister Romanowski wyraził nadzieję na rozwój współpracy i wymiany produktów rolnych w ramach realizacji podpisanego w maju 2017 roku planu współpracy gospodarczej. Wiceminister Romanowski przedstawił stanowisko Polski wobec wspólnej polityki rolnej UE oraz podpisania umowy o wolnym handlu pomiędzy Japonią a UE. Polski rząd zabiega również o uznanie zasady regionalizacji w stosunku do przypadków Afrykańskiego Pomoru Świń i wznowienia importu polskiej wieprzowiny. Wiceminister zapewnił, że nowe standardy weterynaryjne przyjęte po wejściu Polski do UE powinny uspokoić japońskich odbiorców. Rynek japoński cieszy się dużym zainteresowaniem wśród polskich producentów.

3 sierpnia: Dobre prognozy dla grupy Asahi

Holding Asahi, największy w Japonii producent napojów, zwiększył prognozy zysku o 22% w skali roku dzięki pozyskaniu wschodnio-europejskich marek wraz z zakupem udziałów Anheuser-Busch InBev NV. Sprzedaż takich marek jak Tyskie czy Pilsner Urquell wpłynęła na pozytywne prognozy wzrostu w przyszłym roku. Pogarszająca się sytuacja na japońskim rynku konsumenckim w tym najniższy od wielu lat wskaźnik spożycia piwa popchnęły firmę do rozwoju aktywności na rynkach europejskich.

8 sierpnia: Japońskie firmy rozważają rozpoczęcie sześciu nowych inwestycji w Słowacji

W ciągu ostatnich trzech lat japońskie firmy prowadzące działalność w tym kraju inwestowały głównie w sektorach motoryzacyjnym, elektrycznym chemicznym

i mechanicznym. Zmiany na słowackim rynku przyciągnęły nowych inwestorów wśród których znajduje się firma z branży technologii recyklingu Hitachi Zosen, producent hamulców Akebono, centrum tłumaczeń biznesowych Yamagata, producenci elektroniki Sony i Panasonic, producent uzwojenia Yazaki, producent części do paneli fotowoltaicznych Misuzu oraz firma inżynierska Aoki. Japońskie firmy planują sześć nowych inwestycji wśród których znajduje się rozpoczęcie budowy fabryki Mineba Mitsumi w maju 2017 roku w Koszycach oraz rozbudowa sieci promocyjnej przez Holding Asahi.

21 sierpnia: Książę Akishino i Księżniczka Mako odwiedzili południowe Węgry w celach badawczych

Członkowie rodziny cesarskiej odwiedzili węgierską farmę w Bugac, w której hodowana jest rzadka odmiana świń Mangalista, wpisana przez Węgry na listę dziedzictwa narodowego. Książę Akishino prowadzi badania nad zwierzętami hodowlanymi.

21 - 26 sierpnia: Minister Gospodarki, Handlu i Przemysłu Japonii z wizytą w Czechach i Finlandii

Minister Gospodarki Seko Hiroshige odwiedził Czechy gdzie spotkał się z czeskim ministrem handlu Jiřím Havlíčkem. Rozmowy dotyczyły możliwości polepszenia środowiska inwestycyjnego dla japońskich firm. Ministrowie rozważali także nawiązanie ściślejszej współpracy w sektorach oprogramowania, technologii cyfrowej oraz energetyki jądrowej. Następnie minister Seko odwiedził Instytut Informatyki, Robotyki i Cybernetyki (CIIRC), który zajmuje się promowaniem platformy Czech Industry 4.0, oraz fabrykę konsorcjum Toyota Peugeot Citroën Automobile. Głównym tematem rozmów w Finlandii było zacieśnienie współpracy gospodarczej z Japonią. Minister Seko odwiedził nowoczesny ośrodek przetwarzania odpadów radioaktywnych, który znajduje się w fazie budowy.

22 sierpnia: Brexit może być okazją do zwiększenia japońskich inwestycji w Czechach

Zdaniem ministra gospodarki Jiřiego Havlíčka czeskie firmy powinny podejmować działania mające na celu przyciągnięcie japońskich firm, które rozważają możliwość opuszczenia Wielkiej Brytanii po Brexicie. Czechy mają szansę stać się jednym z głównych hubów inwestycyjnych dla japońskich korporacji. W kraju działa już 250 japońskich firm.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

1 lipca: Japonia znosi podatek konsumpcyjny na zakup walut internetowych

Rząd w Tokio podjął długo oczekiwaną decyzję o rezygnacji z podatku VAT w przypadku zakupu kryptowalut. Japonia dołączyła do grona rozwiniętych państw, które również nie pobierają podatku VAT w przypadku transakcji mających na celu zakup kryptowalut. Waluty internetowe w tym Bitcoin mają być traktowane jako metoda płatnicza a nie opodatkowane dobro.

26 lipca: Problemy Ubera na rynkach azjatyckich

Koncern Uber Technologies po serii skandali oraz coraz większych problemach na rynkach europejskich i chińskim może zostać zmuszony do rezygnacji z rynków azjatyckich. Konkurencyjny dostawca usług transportowych firma Grab, działająca głównie w Azji Południowo-Wschodniej zebrała ponad dwa miliardy USD na rozwój działalności w regionie. Głównymi inwestorami wspomagającymi Grab jest japoński SoftBank oraz Chińska firma Didi Chuxing.

28 lipca: Japonia podnosi cła na import mrożonej wołowiny ze Stanów Zjednoczonych

Pomimo działań administracji Donalda Trumpa zmierzających do zmniejszenia ceł na import wołowiny ze Stanów Zjednoczonych w nadchodzących miesiącach sytuacja eksporterów z tego kraju ulegnie znacznemu pogorszeniu. W wyniku dużego wzrostu importu wołowiny od początku roku Japonia po raz pierwszy od czternastu lat uruchomiła procedurę ochrony rodzimych producentów i zwiększyła cło na mrożoną wołowinę z 38,5% do 50%. Na podwyżce ucierpią także popularne w Japonii sieci tanich restauracji, których znaczna ilość kupuje wołowinę ze Stanów Zjednoczonych.

4 sierpnia: Toyota i Mazda nawiązują współpracę

Toyota i Mazda nawiązały współpracę mającą na celu produkcję nowej generacji samochodów osobowych w tym samochodów hybrydowych, elektrycznych oraz pojazdów zasilanych ogniwami paliwowymi. Koncerny planują budowę wspólnej fabryki na terytorium Stanów Zjednoczonych o wartości 1,6 miliarda USD.

9 sierpnia: Mazda wprowadzi na rynek rewolucyjny silnik w roku 2019.

Koncern Mazda zapowiedział wprowadzenie na rynek nowego silnika spalinowego, który ma być o 20-30% bardziej wydajny niż obecnie dostępne na rynku. Samochody z nowym silnikiem o nazwie SKYACTIV-X mają trafić do sprzedaży już w roku 2019. Mazda chce dostarczać silniki dla modeli innych producentów.

18 sierpnia: Przyspieszenie negocjacji handlowych pomiędzy Japonią a Stanami Zjednoczonymi

Reprezentanci handlowi obu państw zgodzili się na przyspieszenie rozmów dwustronnych. Minister finansów Asō Tarō ma udać się do Waszyngtonu na początku września. Dotychczas rozmowy nie były zadowalające dla administracji Donalda Trumpa. Japonia bardzo ostrożnie podchodzi do negocjacji nie rezygnując jednocześnie z perspektywy utrzymania TPP. Ponadto japoński rząd podjął decyzję o zwiększeniu ceł na niektóre produkty wołowe pochodzące ze Stanów Zjednoczonych.

29 sierpnia: Pomimo rekordowej liczby turystów biznes hotelarski w Japonii odczuwa problemy

W wyniku legalizacji nowych usług internetowego wynajmu mieszkań oraz dużej ilości nowych obiektów hotelarskich współczynnik wynajmu pokoi hotelowych w Tokio spadł do 78%. Branża hotelarska została zmuszona do obniżenia cen w celu przyciągnięcia zadowalającej liczby klientów.

KOMENTARZ

1. Lipiec i sierpień zostały zdominowane przez problem rosnącego zagrożenia ze strony Korei Północnej. Kolejne próby raketowe, wystrzelenie pocisków nad terytorium Japonii oraz próba nuklearna przeprowadzona na początku września doprowadziły napięcie w regionie do stanu krytycznego. Groźby pod adresem wyspy Guam wywołały bardzo ostrą reakcję ze strony administracji Donalda Trumpa. Należy pamiętać, że wzrost zagrożenia w regionie Azji i Pacyfiku ma miejsce w sytuacji coraz poważniejszego konfliktu dyplomatycznego pomiędzy Rosją a Stanami Zjednoczonymi. Z jednej strony agresywna polityka Donalda Trumpa w stosunku do Korei Północnej sprzyja wysiłkom japońskiej dyplomacji, która od dłuższego czasu domaga się zdecydowanych działań społeczności międzynarodowej wobec reżimu w Pjongjangu. Oprócz wyraźnego zacieśnienia sojuszu japońsko-amerykańskiego można zaobserwować bardziej asertywną postawę ONZ. W obliczu rosnącej krytyki międzynarodowej rządy ChRL oraz Rosji nie zablokowały nowych sankcji gospodarczych nałożonych na Koreę Północną. Z drugiej jednak strony wypowiedzi Donalda Trumpa oraz nacisk na rozwój współpracy wojskowej popychają premiera Abe w kierunku coraz śmielszych deklaracji dotyczących polityki bezpieczeństwa. W obliczu spadającego poparcia dla japońskiego rządu dalszy zwrot w kierunku siłowego rozwiązania problemu Korei Północnej oraz zwiększenia roli Japonii w procesie rozwiązywania zagrożeń regionalnych może negatywnie wpłynąć na pozycję Abe na japońskiej scenie politycznej, który już traci poparcie liberalnej części wyborców.

2. Spadek bezpieczeństwa jest także wiatrem w żagle dla polityków optujących za przyznaniem dodatkowych uprawnień dla japońskich Sił Samoobrony oraz luźniejszej interpretacji Artykułu 9. Konstytucji. Znaczna część Partii Liberalno-Demokratycznej z premierem Abe na czele stawia sobie za cel przeprowadzenie rewizji ustawy zasadniczej. Część polityków włączając w to nowego ministra obrony opowiada się, za rozważeniem możliwości prewencyjnego uderzenia poza granicami państwa, które miałyby być traktowane jako jeden ze środków samoobrony. Eskalacja zagrożenia sprzyja również dalszemu zwiększeniu wydatków na zbrojenia. Pomimo rekordowego budżetu obronnego Japonia nie rozważa jeszcze rozbudowy arsenału o okręty i pociski zdolne do przeprowadzenia podobnego ataku. Badania opinii publicznej pokazały, że zaledwie jedna trzecia ankietowanych popiera przyznanie armii dodatkowych uprawnień oraz zmiany artykułu 9. Co więcej wzrost zagrożenia japońskiej misji pokojowej w Sudanie Południowym oraz skandal związany z tuszowaniem informacji przez ministerstwo obrony pokazały słabość nowych wytycznych pozwalających na wysłanie jednostek poza granice państwa. Z uwagi na spadające poparcie dla obecnego rządu nie należy spodziewać się propozycji drastycznych zmian w japońskiej polityce bezpieczeństwa. Najprawdopodobniej premier Abe zadowolony się ograniczonym projektem rewizji konstytucji i utrzymaniem Artykułu 9.

3. Warto również przyjrzeć się przetasowaniu japońskiej sceny politycznej oraz czarnym chmurom jakie zawisły nad rządem premiera Abe. Klęska PLD w wyborach lokalnych w stolicy, spadek poparcia będący efektem uwikłania premiera w skandale oraz próba zatuszowania niewygodnych informacji przez ministerstwo obrony zmusiły Abe Shinzō do wymiany większości gabinetu. Spadek poparcia i zmiana na stanowiskach politycznych doprowadziły do uaktywnienia potencjalnych pretendentów do pozycji lidera PLD. Kishida Fumio, który zrezygnował ze stanowiska ministra spraw zagranicznych dystansuje się od obozu premiera i najprawdopodobniej będzie próbował swoich sił w przyszłych wyborach partyjnych. Kolejnym pretendentem do pozycji lidera jest doświadczony członek PLD Ishiba Shigeru. Badania opinii publicznej przeprowadzone w lipcu pokazały, że cieszy się on większym zaufaniem publicznymi niż premier Abe. Zarówno Ishiba jak i Kishida prezentują ostrożniejsze podejście do polityki bezpieczeństwa i mogą stanowić skuteczną przeciwwagę dla prawicowego wizerunku Abe Shinzō.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

